

UNDERSÖGELSE

OVER

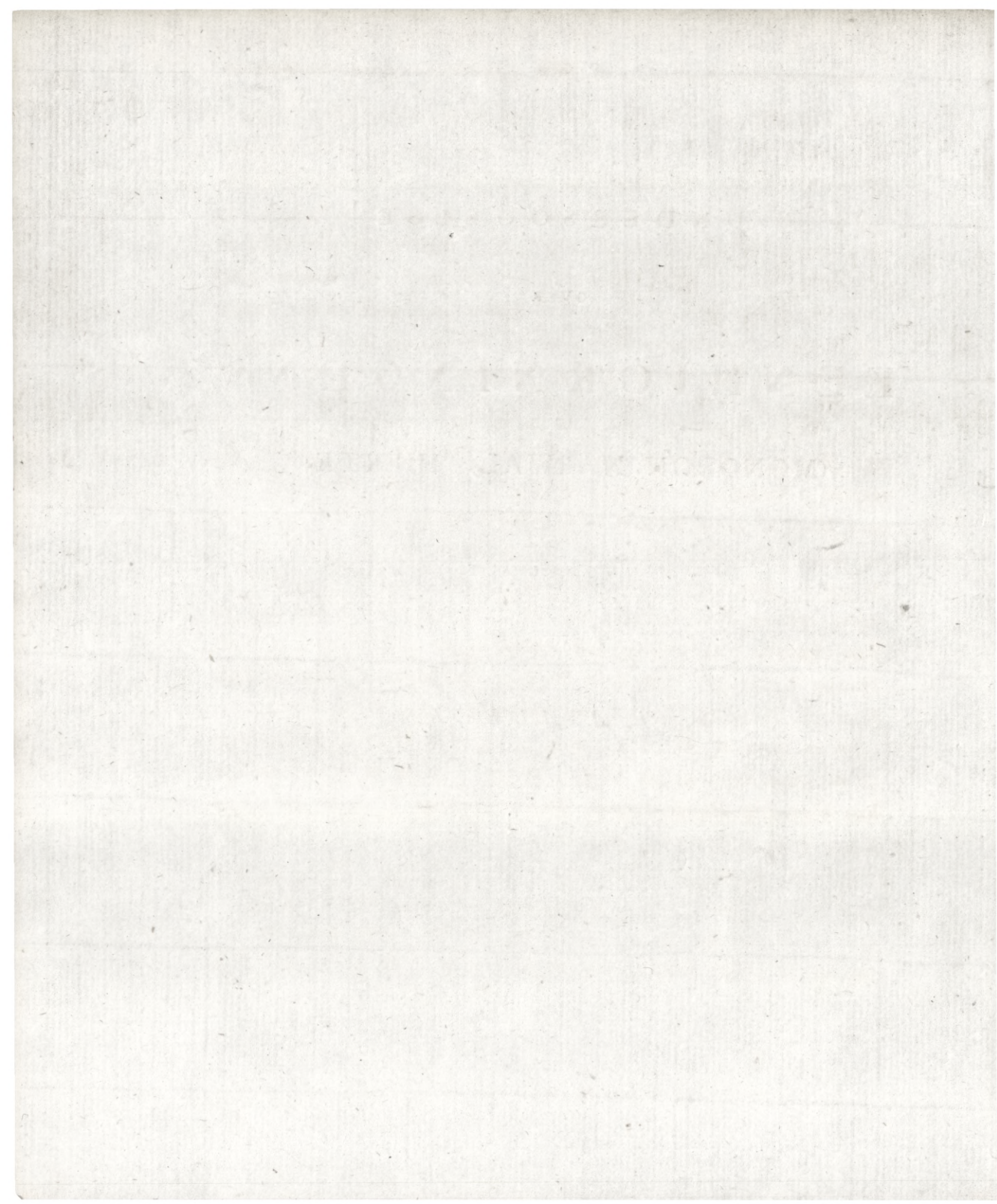
EENHIÖRNINGENS

(MONODON NARWAL) HIERTE,

ANSTILLET

AF

DR. *J. A. ALBERS.*

Til de sieldne Præparater, som findes i mit zootomiske Cabinet, regner jeg fornemmelig Hiertet af en Eenhiörning (Monodon Narwal), over hvilket jeg har den Ære, at forelægge det meget agtede Kongelige Danske Videnskabers Selskab en Beskrivelse, forsynet med en Tegning af Hr. *Berkenkamp*.

Dette Hierte er paafaldende bredere og betydelig kortere end Hiertet af de övrige mig bekiendte Pattedyr, og adskiller sig derved i Hensyn til Figuren öiensynlig fra disse. Den hele venstre Deel af dette Hierte er udmærket stærk, og dannes, som vi siden efter skal höre, af det venstre Hiertekammers tykke Vægge. Fra begge Sider af Lungepulsaaren (*Arteria pulmonalis*) löber tvende Fordybninger paa Hiertets ophöiede Flade ned til dets Spidse, af hvilke den, som ligger til venstre Side (naar Hiertet hviler paa dets flade Side) er den bagerste, og betegner Hiertets Skillevæg (*Septum ventriculorum*). Det höire Forkammer (*Atrium dextrum*) er meget stort, og den överste Huulblodaare (*Vena cava superior*) saa viid, at jeg, uden at iturive samme, kan före min Haand derind. Den indvendige Flade af dette Forkammer er ganske glat, naar man undtager Hierteöret (*Auricula*), paa hvis indvendige Flade man finder en Mængde Muskeltrævler, som ligne et Bundt af tykke Regnorme. Det aflange Hul (*Foramen ovale*) er næsten tilluket, og Hinden, som tilslutter den forhen værende Aabning har nu Udseende af et Ar. Til Puls-

aaregangen (*Ductus arteriosus Botalli*) opdages intet Spor. *Valvula Eustachii* fandtes ikke. Aabningen for Krandsblodaaren (*Vena coronaria cordis*) var saa stor, at jeg meget magelig kunde indbringe en Tommelfinger. Klappen for denne Aabning er meget betydelig. Det venstre Forkammer (*Atrium sinistrum*) er meget mindre end det høire Forkammer, men dets Hierteøre er, om ikke længere, saa dog bredere end det af det høire Hiertekammer. Der hvor det aflange Hul fordem havde været, saae jeg nu en stor Klappe, hvis Nytte jeg ikke kan begribe. Det høire Hiertekammer (*Ventriculus dexter*) er større end det venstre Hiertekammer (*Ventriculus sinister*) og gaer ligesaa langt ned som dette; *Trabeculæ carneæ* ere her meget stærke, og tre *Musculi papillares* udmærket store, paa hvilke Senestrængene (*Habenzæ tendineæ*) som gaae fra *Valvulæ tricuspidales* befæste sig. Den *Musculus papillaris*, paa hvilken den överste og forreste af disse Klapper ligger, er næsten 3 Tommer tyk. Lungepulsaarens halvmaanedannede Klapper (*Valvulæ semilunares arteriæ pulmonalis*) have den sædvanlige Figur men ere saa store, at enhver af disse kan rumme fem Fingre. *Noduli Arantii* ere udmærkede og tydelige. *Ventriculus sinister* er mindre end forrige, men dens Vægge (næsten 3 Tommer tykke), ere 3 Gange saa tykke som i det høire Hiertekammer. *Trabeculæ carneæ* og *Musculi papillares* ere ligeledes stærkere end i det andet Hiertekammer, og af disse findes 2de meget store, hvoraf den ene har en Brede af 3 Tommer. De firkantede Klapper (*Valvulæ mitrales*) ere meget skiønne og af disse er den, som tillukker Aabningen for Storpulsaaren (*Ostium arteriæ aortæ*) den største. Senestrængene befæste sig tildeels paa Væggene af dette Hiertekammer, tildeels paa de smaa *Musculi papillares* Hiertets

Skillevæg (*Septum ventriculorum*) er flere Tommer tyk, og har den samme convexe Böining som hos Mennesket. Storpulsaarens halvmaanedannede Klapper (*Valvula semilunares arteriæ aortæ*) og *Noduli Arantii*, have, Størrelsen fraregnet, intet mærkværdigt. Disse Klappers indvendige Flade er, som ved de foregaaende rynket, og imellem Folden af Huden, som danner Klapperne, findes tydeligen Muskelfibre. Mærkværdigere derimod ere Storpulsaaren og Lungepulsaaren, der begge danne en Art af udvidet Sæk, saasnart de ere komne ud af Hiertekamrene, hvilken ved Lungepulsaaren ligger meer til höire, ved Storpulsaaren derimod meer til venstre Side. Denne Udvidelse var mig saa meget mere paa-faldende, som jeg ikke bemærkede mindste Spor til samme hos Marsvinet (*Delphinus Phocaena*). Derimod har saavel jeg som Hofraad *Blumenbach* *) hos Sælhunden fundet Lungepulsaaren og fornemmelig Storpulsaaren aneurismatisk udvidet. Lungepulsaaren (*Arteria pulmonalis*) har meget sterkere Hinder end Storpulsaaren (*Arteria Aorta*), men derimod mindre Diameter end denne. Mon Nyttens af denne Indretning ikke skulde være, at de forhen omtalte Blodkar derved kunde udstøde Blodet med desto større Kraft? For mig er denne Grund i det mindste ikke usandsynlig.

Efter Det Kongelige Danske Videnskabers Selskabs Befaling have Underrettede sammenlignet Doctor *Albers* vedlagte anatomiske Bemærkninger over Eenhörningens Hierte med hvad hidindtil er bekiendt om dette Söe-Patte-Dyrs Anatomie.

*) Handbuch der vergleichenden Anatomie vom Hofrath Blumenbach. Göttingen 1805 S. 543.

Vi have fra det 16de og 17de Aarhundrede *Baccius Catelanus*, *Deusingius*, *Tulpius*, *Sachsus*, *Van der Wiel* og blandt vore egne Landsmænd *Ole Worm*, samt *Bartholinerne*, som have skrevet Afhandlinger om Eenhiörningen, men de have mere betragtet dette Dyr naturhistorisk, og fra den medicinske Side, end de have undersøgt dets Anatomie; det samme gielder ogsaa om *Quellmaltzer* og om vor Landsmand *Tycho Lassen*. *S. Tycho-nii dissertatiunculae* om Eenhiörningen. I Aaret 1736 blev en Eenhiörning fangen i Östen Strömmen i det Bremiske, om hvilket Dyr vi finde af *Steigerthal* og *Hampe* naturhistoriske Bemærkninger i de Londonske philosophiske Transactioner (Vol. 30. pag. 147-150). I *Stellers ausführliche Beschreibung von sonderbaren Meerthieren*. Halle 1753-8vo S. 208. læses Professor *Langens* Bemærkninger om denne Eenhiörning tagne fra den Hallischen Inteligentz-bogen No. 19. Han giver os vel nogen anatomisk Kundskab om dette Dyr, men det er en Skipper, som har været Prosectoren. Man kan kun derfor sætte megen liden Tillid til de der anførte anatomiske Bemærkninger, hvilket bekræftes saameget mere deraf, da der paastaaes, at der hos dette Dyr ikke fandtes noget Hierte, men i dets Sted 7 ovale Blærer, hver $\frac{3}{4}$ Alen lang. *Albers* Iagtagelser om Eenhiörningens Hierte ansee Undertegnede desaar-sag for en Vinding i Hensyn til videnskabelig Undersøgelse af dette Dyr, og kunne ei rettere paaskiönne, end at de fortiene et Sted i Selskabets Skrifter.

E. Viborg.

Herholdt.
